

Tabel de concordanță
Directiva 2003/8/CE

ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGIILE TRANSFRONTALIERE

— 2026

Tabel de concordanță

1	<p>Directiva 2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii</p> <p>JO L 26, 31.1.2003, p. 41-47</p> <p>Data documentului: 27/01/2003</p> <p>Data intrării în vigoare: 31/01/2003; intrare în vigoare data publicării a se vedea articolul 22</p> <p>Autor: Consiliul Uniunii Europene</p> <p>Serviciul responsabil: Direcția Generală Justiție și Consumatori</p> <p>Nr. CELEX: 32003L0008</p>
2	<p>Titlul proiectului de act normativ național</p> <p>Legea nr. 198/2007 din 26.07.2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat</p>
3	<p>Gradul general de compatibilitate</p>
4	<p>Autoritatea/persoana responsabilă</p>
5	<p>Data întocmirii/actualizării</p>

6. Actul Uniunii Europene	7. Proiectul de act normativ național	8. Gradul de compatibilitate	9. Observații
<p>Articolul 1. Obiective și domeniu de aplicare</p> <p>(1) Scopul prezentei directive este de a îmbunătăți accesul la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune cu privire la asistența judiciară acordată în astfel de litigii.</p> <p>(2) Prezenta directivă se aplică, în litigiile transfrontaliere, în materie civilă și comercială indiferent de tipul instanței. Ea nu se aplică în mod special materiilor fiscale, vamale sau administrative.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 1 cu următoarea propoziție:</p> <p><i>„Prezenta lege se aplică și litigiilor transfrontaliere în materie civilă și comercială, indiferent de tipul instanței sesizate, cu excepția celor care decurg din materii fiscale, vamale sau administrative.”</i></p>		<p>Obiectul legii nu include o trimitere expresă la litigiile transfrontaliere. În lipsa unei astfel de referințe, pot apărea ambiguități privind aplicabilitatea legii în situațiile care implică elemente de extraneitate. Includerea explicită a litigiilor transfrontaliere în obiectul legii ar elimina aceste incertitudini și ar asigura o aplicare uniformă și previzibilă a prevederilor privind asistența juridică garantată de stat.</p> <p>În ceea ce privește domeniul de aplicare, la art. 7 din Legea nr. 198/2017 sunt indicate categoriile de litigii pentru care se acordă asistență juridică. Totuși, în cazul litigiilor transfrontaliere, domeniul de aplicare este restrâns – anumite tipuri de litigii, precum cele fiscale, vamale sau administrative, sunt excluse prin Directivă.</p> <p>Pentru a delimita în mod clar litigiile care intră sub incidența asistenței juridice garantate de stat în contextul litigiilor transfrontaliere, și pentru a transpune integral dispozițiile art. 1 alin. (1) și (2) din Directiva 2003/8/CE, se propune completarea art. 1 al Legii nr. 198/2017 cu următoarea propoziție:</p> <p><i>„Prezenta lege se aplică și litigiilor transfrontaliere în materie civilă și comercială, indiferent de tipul instanței sesizate, cu excepția celor care decurg din materii fiscale, vamale sau administrative.”</i></p> <p>Această completare va permite extinderea expresă a domeniului de aplicare al legii și va asigura transpunerea integrală a dispozițiilor directivei referitoare la obiectul și domeniul de aplicare.</p>

<p>Articolul 1. Obiective și domeniu de aplicare</p> <p>(3) În scopul prezentei directive, „stat membru” înseamnă toate statele membre, cu excepția Danemarcei.</p> <p>Articolul 2. Litigii transfrontaliere</p> <p>(1) În sensul prezentei directive, prin litigiu transfrontalier se înțelege orice litigiu în care partea care solicită asistență judiciară în temeiul prezentei directive își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel al instanței sau decât cel în care se execută hotărârea.</p> <p>(2) Statul membru în care o parte își are domiciliul se stabilește în conformitate cu articolul 59 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 2 cu următoarele noțiuni:</p> <p><i>„stat membru – toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei.”</i></p> <p><i>„litigiu transfrontalier - orice litigiu în care partea care solicită asistență juridică în condițiile prezentei legi are, la data depunerii cererii, domiciliul într-un alt stat membru decât cel în care se află instanța competentă să examineze litigiul sau să execute hotărârea. Stabilirea domiciliului se determină în funcție de data depunerii cererii de asistență juridică garantată de stat”.</i></p>		<p>Articolele 1 alin. (3) și 2 alin. (1) din Directiva 2003/8/CE introduc două noțiuni contextuale esențiale pentru stabilirea obiectului și domeniului de aplicare ale directivei: definiția termenului «stat membru» și definiția «litigiului transfrontalier». De asemenea, conține precizări referitoare la momentul determinării caracterului transfrontalier al litigiului. Totodată, norma reglementează regula după care se stabilește domiciliul sau reședința obișnuită a părții care solicită asistență juridică, aceasta fiind determinată potrivit normelor naționale ale fiecărui stat membru.</p> <p>În conformitatea cu art. 38 alin. (1) Cod civil al RM, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită.</p> <p>În prezent, Legea nr. 198/2017 privind asistența juridică garantată de stat: nu conține o definiție a litigiului transfrontalier și nu include nicio referință contextuală privind statele membre ale Uniunii Europene.</p> <p>Pentru a asigura coerența terminologică și contextualitate juridică, se propune completarea legislației naționale cu aceste două noțiuni.</p>
--	---	--	---

<p>(3) Momentul relevant pentru a stabili dacă este vorba de un litigiu transfrontalier este momentul depunerii cererii, în conformitate cu prezenta directivă.</p>			
<p>Articolul 3. Dreptul la asistență judiciară</p> <p>(1) Persoanele fizice implicate într-un litigiu reglementat de prezenta directivă au dreptul să beneficieze de asistență judiciară corespunzătoare, astfel încât să li se garanteze accesul efectiv la justiție, în conformitate cu condițiile stabilite de prezenta directivă.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 6 cu alineatul 21 cu următorul conținut:</p> <p>(21) Cetățenii unui stat membru sau alte persoane care au domiciliul în unul dintre aceste state, altul decât Republica Moldova beneficiază de asistență juridică garantată de stat, în litigiile transfrontaliere potrivit prevederilor prezentei legi, cu specificațiile capitolului IV2.</p>		<p>Legea nr. 198/2007 nu reglementează acordarea de asistență juridică cetățenilor statelor membre ale UE care au domiciliul în Republica Moldova în legătură cu cauza civilă într-o instanță a unui alt stat membru al Uniunii Europene sau executarea hotărârii într-un stat membru. Aceste categorii de persoane trebuie să urmeze o procedură mai diferită pentru a solicita și primi asistența juridică.</p> <p>Art. 6 se va completa cu un nou alineat care va reglementa o nouă categorie de beneficiari, a căror litigiu se încadrează în termenul de litigii transfrontaliere. Anumite prevederi legale se vor aplica doar acestei categorii de beneficiari.</p>
<p>(2) Asistența judiciară se consideră a fi corespunzătoare atunci când garantează:</p> <p>(a) consilierea în faza precontencioasă, în vederea ajungerii la un acord înainte de inițierea unei proceduri judiciare;</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV2 cu articolul 3614 următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁴. Formele de asistență juridică garantată de stat în litigiile transfrontaliere</p> <p>(1) Asistența juridică acordată persoanelor menționate la art.6 alin. 21 în conformitate cu prezentul capitol include în afară de formele de asistență prevăzute la art. 7 lit. a), b), c), e1), g), i) și:</p>		<p>Directiva enumeră mai multe forme de ajutor judiciar. Unele sunt deja reglementate în Legea nr. 198/2007, altele urmează a fi introduse prin completare Legii nr.198/2007.</p> <p>Legea se va completa cu un nou capitol – Capitolul IV² ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE.</p> <p>Pentru a expune clar ce servicii vor fi acordate beneficiarilor în litigiile transfrontaliere, se va completa cu un nou articol</p>

<p>b) asistența judiciară și reprezentarea în justiție, precum și exonerarea de la plata cheltuielilor de judecată sau suportarea cheltuielilor de judecată ale beneficiarului, inclusiv cheltuielile menționate la articolul 7, precum și onorariile persoanelor împuternicite de instanță să execute anumite acte în timpul procedurii.</p> <p>În statele membre în care partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor părții adverse, asistența judiciară, în cazul în care beneficiarul cade în pretenții, acoperă cheltuielile efectuate de partea adversă, în cazul în care astfel de cheltuieli ar fi fost acoperite de asistența judiciară în cazul în care beneficiarul ar fi avut domiciliul sau reședința obișnuită în statul membru al instanței.</p>	<p>a) apărare și reprezentare a intereselor persoanei pentru executarea actelor autentice într-un alt stat membru.</p> <p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁷ următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁷. Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în litigii transfrontaliere</p> <p>(1) În cazul emiterii unei hotărâri judecătorești pe cauze civile în defavoarea beneficiarului de asistență juridică în litigiu transfrontalier, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice revine acestuia, dacă întrunește cumulativ condițiile:</p> <p>a) are domiciliul în Republica Moldova;</p> <p>b) a primit asistență juridică în fața unei instanțe sau autorități din Republica Moldova.</p> <p>(2) Prevederile art. 23 alin. (2), (3) și (4), ale art. 231 și ale art. 368 se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în litigii transfrontaliere.</p>		<p>Articolul 36¹⁴. Formele de asistență juridică garantată de stat în litigii transfrontaliere</p> <p>(1) <i>Asistența juridică acordată persoanelor menționate la art.6 alin. 21 în conformitate cu prezentul capitol include în afară de formele de asistență prevăzute la art. 7 lit. a), b), c), e1), g), i) și:</i></p> <p>Directiva prevede un spectru mai larg de servicii, precum: exonerarea de la plata cheltuielilor de judecată; suportarea cheltuielilor de judecată ale beneficiarului, precum și onorariile persoanelor împuternicite de instanță să execute anumite acte în timpul procedurii. Aceste servicii exced sfera de aplicare a Legii nr. 198/2007.</p> <p>Potrivit art. 82 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei. La rândul lor, cheltuielile de judecare a cauzei implică mai multe cheltuieli decât asistența juridică primară, calificată sau mediere.</p> <p>Astfel, celelalte cheltuieli vor fi reglementate în alte legi, precum: Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Legea taxei de stat, Codul de executare.</p> <p>Directiva stabilește procedura de recuperare a cheltuielilor de la partea care a pierdut procesul și care întrunește cumulativ 2 condiții: are domiciliul în Republica Moldova și a primit asistență juridică în fața unei instanțe sau autorități din Republica Moldova.</p> <p>Această prevedere se găsește la art. 23 alin. (1) din Legea nr. 198/2007. Pentru ca norma să fie aplicabilă în litigii transfrontaliere, legea se va completa cu articolul 3617 cu următorul conținut:</p>
--	---	--	--

			<p>„Articolul 36¹⁷ Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în litigii transfrontaliere</p> <p>(1) În cazul emiterii unei hotărâri judecătorești pe cauze civile în defavoarea beneficiarului de asistență juridică în litigiu transfrontalier, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice revine acestuia, dacă întrunește cumulativ condițiile:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) are domiciliul în Republica Moldova; b) a primit asistență juridică în fața unei instanțe sau autorități din Republica Moldova.” <p>Se va aplica aceeași procedură de recuperare a cheltuielilor. Astfel, articolul se va completa cu alineatul (2) cu următorul conținut: “Prevederile art. 23 alin. (2), (3) și (4), ale art. 231 și ale art. 368 se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în litigii transfrontaliere.”</p>
<p>(3) Statele membre nu sunt obligate să asigure asistență judiciară sau reprezentare în justiție în cadrul procedurilor special destinate să permită părților litigante să se apere singure, cu excepția cazului în care instanța sau orice altă autoritate competentă decide altfel, pentru a garanta egalitatea părților sau datorită complexității cauzei.</p>			<p>Codul de procedură civilă al Republicii Moldova prevede la art. 75 alin. (1): În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personale, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.</p> <p>Potrivit articolului 77 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova: Instanța judecătorească solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat pentru parte sau intervenient:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dacă domiciliul pârītului nu este cunoscut; c) în condițiile art. 306, 316 și 2786; d) în alte cazuri prevăzute de lege.

			<p>Deci, legislația Republicii Moldova reglementează doar cazurile în care reprezentarea în instanță este obligatorie.</p> <p>Există proceduri simple unde părțile se pot apăra singure, iar statul nu este obligat să ofere asistență juridică garantată de stat, însă aceste cazuri nu sunt exhaustiv enumerate în lege. Instanța poate decide acordarea asistenței juridice și pe asemenea cauze simple dacă e risc de inegalitate sau cauză complexă.</p> <p>Legea nr. 198/2017 enumeră în articolul 19 persoanele care au dreptul la asistență juridică calificată.</p> <p>Potrivit alineatului (1), au dreptul la asistență juridică calificată persoanele specificate la art.6, care:</p> <p>(e) au nevoie de asistență juridică în cauze contravenționale, civile și de contencios administrativ, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii, cauzele fiind complexe din punct de vedere juridic sau procesual.</p> <p>Articolul 6 din Legea nr. 198/2007 se referă la toate categoriile de beneficiari, inclusiv la litigii transfrontaliere (conform modificărilor propuse, prin completarea cu alin. (21)). Respectiv, prevederile acestei norme există deja și nu necesită transpunere.</p>
<p>(4) Statele membre pot solicita beneficiarilor asistenței judiciare să contribuie în mod rezonabil la cheltuielile de judecată ținând cont de condițiile menționate la articolul 5.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 3616 cu următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p>		<p>Această normă din Directivă este una permisivă și nu impune o obligație pentru statele membre.</p> <p>Republica Moldova dispune deja de un sistem de acordare a asistenței juridice cu contribuție rezonabilă din partea beneficiarilor, proporțională cu capacitatea financiară individuală.</p>

	<p>Articolul 36¹⁶. Acordarea asistenței juridice gratuite parțial</p> <p>(1) Prevederile art. 22 se aplică în mod corespunzător și în litigii transfrontaliere. în cazul acordării asistenței juridice.</p>		<p>Legea nr. 198/2007 reglementează la art. 22 asistența juridică calificată gratuită parțial</p> <p>(1) Se acordă asistență juridică calificată și în cazul în care persoana al cărei venit este mai mare decât nivelul venitului stabilit de Guvern pentru a beneficia de asistență juridică în conformitate cu prezenta lege este capabilă să achite o parte din cheltuielile de asistență juridică. În acest caz, poate fi acordată asistență juridică calificată cu contribuția financiară a beneficiarului dacă această contribuție nu depășește posibilitățile lui financiare și materiale.</p> <p>Respectiv, pentru asistența juridică calificată, art. 22 din Legea nr. 198/2007 se va aplica corespunzător și litigiilor transfrontaliere, așa cum legea nu exclude careva categorii de beneficiari.</p> <p>Legea nr. 198/2007 se va completa cu articolul 36¹⁶ cu următorul conținut: “Prevederile art. 22 se aplică în mod corespunzător și în litigii transfrontaliere. în cazul acordării asistenței juridice.”</p>
<p>(5) Statele membre pot dispune ca autoritatea competentă să poată hotărî că beneficiarii asistenței judiciare trebuie să ramburseze această asistență în tot sau în parte în cazul în care situația lor financiară s-a ameliorat în mod substanțial sau în cazul în care decizia de acordare a asistenței judiciare a fost luată pe baza unor informații incorecte furnizate de beneficiar.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁷ următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁷. Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în litigii transfrontaliere</p>		<p>Legea nr. 198/2007 prevede la articolul 23 două situații când beneficiarii de asistență juridică garantată de stat trebuie să restituie cheltuielile de asistență juridică:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Când beneficiarul a obținut asistență juridică calificată în urma prezentării unor informații false sau neveridice, inclusiv despre starea sa financiară; 2. Dacă, pe parcursul procesului sau al executării hotărîrii judecătorești, situația financiară s-a modificat în sensul pierderii totale sau parțiale a dreptului la asistență juridică calificată.

<p>(1) În cazul emiterii unei hotărâri judecătorești pe cauze civile în defavoarea beneficiarului de asistență juridică în litigiu transfrontalier, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice revine acestuia, dacă întrunește cumulativ condițiile:</p> <p>a) are domiciliul în Republica Moldova;</p> <p>b) a primit asistență juridică în fața unei instanțe sau autorități din Republica Moldova.</p> <p>(2) Prevederile art. 23 alin. (2), (3) și (4), ale art. 231 și ale art. 368 se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în litigii transfrontaliere.</p>			<p>Aceleași situații sunt reglementate și în Directivă.</p> <p>Pentru a transpune Directiva, Legea nr. 198/2007 se va completa cu un nou alineat pentru a face trimiterea la aplicarea articolului 23, articolului 231 și articolului 368 din Lege. Alineatul (2) al articolului 3617 va avea următorul conținut:</p> <p>„Prevederile art. 23 alin. (2), (3) și (4), ale art. 231 și ale art. 368 se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în litigii transfrontaliere.”</p>
<p>Articolul 4. Nediscriminare</p> <p>Statele membre acordă asistență judiciară fără discriminare cetățenilor Uniunii și cetățenilor țărilor terțe care locuiesc în mod legal într-un stat membru.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 4 cu litera f) cu următorul conținut:</p> <p><i>f) nediscriminării solicitanților de asistență juridică în fața instanțelor sau altor autorități cu jurisdicție în Republica Moldova, indiferent dacă sunt cetățeni ai statelor membre, străini sau apatrizi care au domiciliul în Republica Moldova sau într-un alt stat membru.</i></p>		<p>Directiva cere ca asistența juridică să fie disponibilă fără discriminare, singurul criteriu fiind domiciliul legal pe teritoriul statului membru.</p> <p>Legea nr. 198/2007 stabilește 5 principii de acordare a asistenței juridice garantate de stat, însă nu se referă la acordarea asistenței juridice fără discriminare pe principiul cetățeniei. Astfel, introducerea unui nou principiu care să reflecte accesul fără discriminare a cetățenilor UE, sau altor state, dar cu condiția că aceștia să aibă domiciliul într-un stat membru, va transpune norma corespunzătoare din Directivă.</p>

			<p>Astfel, articolul 4 se completează cu litera f) cu următorul conținut: f) nediscriminării solicitanților de asistență juridică în fața instanțelor sau altor autorități cu jurisdicție în Republica Moldova, indiferent dacă sunt cetățeni ai statelor membre, străini sau apatrizi care au domiciliul în Republica Moldova sau într-un alt stat membru.</p>
<p>Articolul 5. Condiții privind resursele financiare</p> <p>(1) Statele membre acordă asistență judiciară persoanelor menționate la articolul 3 alineatul (1), aflate în incapacitate totală sau parțială de a suporta cheltuielile de judecată menționate la articolul 3 alineatul (2) din cauza situației lor economice, pentru a le garanta accesul efectiv la justiție.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁵ cu următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁵. Acordarea asistenței juridice în dependență de nivelul veniturilor</p> <p>(1) Se acordă asistență juridică calificată și servicii de mediere persoanelor specificate la art. 6 alin. (21) care au nevoie de asistență juridică în cauze civile, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii.</p> <p>(2) Prevederile art. 21, art. 22 și art. 361 alin. (1) și alin. (5) se aplică corespunzător în vederea acordării asistenței juridice calificate și medierii.</p>		<p>Asistența juridică calificată se acordă în conformitate cu articolul 19 din Legea nr. 198/2007. Potrivit articolului 19, de asistență calificată vor beneficia toate persoanele menționate la articolul 6. Aceasta înseamnă că vor beneficia și solicitanții în litigii transfrontaliere.</p> <p>Articolul 21 reglementează modalitatea de acordare a asistenței juridice în dependență de nivelul veniturilor. Deoarece este un mecanism deja reglementat prin Hotărâre de Guvern și pus în aplicare de mult timp, va putea fi utilizat și pentru verificarea veniturilor beneficiarilor în litigii transfrontaliere.</p> <p>Pentru a transpune Directiva, Legea se va completa cu un nou articol care va face referire la articolul 21 din Legea nr. 198/2007 "Articolul 3615. Acordarea asistenței juridice în dependență de nivelul veniturilor</p> <p>(1) Se acordă asistență juridică calificată și servicii de mediere persoanelor specificate la art. 6 alin. (21) care au nevoie de asistență juridică în cauze civile, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii.</p> <p>2) Prevederile art. 21, art. 22 și art. 361 alin. (1) și alin. (5) se aplică corespunzător în vederea acordării asistenței juridice calificate și medierii. „</p>

	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 22 alineatul 11 cu următorul conținut:</p> <p>(1¹)“Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țara în care are domiciliul cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru în care se află instanța care examinează cauza sau în care se execută hotărârea.”</p>		<p>Pentru a aplica acordarea asistenței juridice calificate parțial gratuite în litigii transfrontaliere, articolul 22 se va completa cu alineatul (11) cu următorul conținut: “Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țara în care are domiciliul cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru în care se află instanța care examinează cauza sau în care se execută hotărârea.”</p>
<p>2) Situația economică a unei persoane este evaluată de autoritatea competentă a statului membru al instanței, ținând cont de diferiți factori obiectivi, precum veniturile, capitalul deținut sau situația familială, inclusiv o evaluare a resurselor persoanelor care depind financiar de solicitant.</p>	<p>Hotărârea Guvernului Nr. HG1016/2008 din 01.09.2008</p> <p>Se completează cu punctul 20 cu următorul conținut:</p> <p><i>“În litigiile transfrontaliere Oficiul teritorial, prin intermediul Ministerului Justiției, solicită informația corespunzătoare de la autoritățile competente din statul în care solicitantul își are domiciliul.”</i></p>		<p>Această normă din Directivă este transpus în Hotărârea Guvernului Nr. HG1016/2008 din 01.09.2008 cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul al venitului în scopul acordării asistenței juridice garantate de stat.</p> <p>Potrivit punctului 1 din HG1016/2008 din 01.09.2008, Metodologia reglementează modalitatea de calcul al venitului în scopul acordării: a) asistenței juridice calificate; și b) medierii garantate de stat. Respectiv se referă la asistența acordată tuturor categoriilor de solicitanți și nu necesită o stipulare expresă a litigiilor transfrontaliere.</p>

			<p>Metodologia se referă la toți factorii de evaluare a situației economice a persoanei prevăzute de Directivă.</p> <p>Pct.15 din Metodologie prevede că Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (adică autoritatea statului membru al instanței, precum prevede Directiva) verifică informația cu privire la numărul de persoane și la componența familiei în Registrul de stat al populației. În cazul în care Oficiul teritorial necesită anumite clarificări, persoana urmează să prezinte, în format fizic, confirmările respective.</p> <p>Pentru verificarea situației financiare în litigii transfrontaliere este necesar ca Oficiul teritorial să aibă acces la informația despre solicitant din statul în care acesta își are domiciliul. Pentru a permite Oficiului teritorial să solicite această informație din statul respectiv, Hotărârea Guvernului Nr. HG1016/2008 din 01.09.2008 se va completa cu următorul conținut: <i>“În litigiile transfrontaliere Oficiul teritorial, prin intermediul Ministerului Justiției, solicită informația corespunzătoare de la autoritățile competente din statul în care solicitantul își are domiciliul.”</i></p>
<p>(3) Statele membre pot stabili praguri peste care se prezumă că solicitantul asistenței judiciare poate suporta, în tot sau în parte, cheltuielile de judecată menționate la articolul 3 alineatul (2). Aceste praguri se definesc pe baza criteriilor stabilite la alineatul (2) din prezentul articol.</p>	<p>Legea nr. 198/2007: Se completează articolul 22 cu alineatul (11) cu următorul conținut:</p>		<p>Directiva dă posibilitate statelor să stabilească praguri.</p> <p>Legea nr.198/2007 prevede un prag de 30% din venitul lunar. Această prevedere urmează să intre în vigoare din septembrie 2025. Norma se va aplica și litigiilor transfrontaliere, însă pentru metoda de calcul se va utiliza salariul minim lunar din țara în care persoana își are domiciliul.</p>

	<p>(1¹)“Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țara în care are domiciliul cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru în care se află instanța care examinează cauza sau în care se execută hotărârea.”</p>		<p>Articolul 22 se completează cu alineatul (11) cu următorul conținut: <i>“Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țara în care are domiciliul cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru în care se află instanța care examinează cauza sau în care se execută hotărârea.”</i></p>
<p>(4) Pragurile definite în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol nu îi pot împiedica pe solicitanții asistenței judiciare ale căror resurse depășesc aceste praguri să beneficieze de asistență judiciară în cazul în care aceștia dovedesc că nu pot suporta cheltuielile de judecată menționate la articolul 3 alineatul (2) din cauza diferențelor de cost al vieții între statul membru în care își au domiciliul sau reședința obișnuită și statul membru</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 22 cu alin. (1¹) cu următorul conținut:</p> <p>„Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țara în care are domiciliul cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru în care se află instanța care examinează cauza sau în care se execută hotărârea.”</p>		<p>Directiva permite solicitanților în litigii transfrontaliere să beneficieze de asistență juridică, chiar dacă venitul lor depășește pragul de 30%, prag stabilit în Legea nr. 198/2007.</p> <p>Această permisiune nu este stipulată în Legea nr. 198/2007.</p> <p>Totuși, pentru a transpune Directiva art. 22 se va completa cu un nou alineat (1¹) <i>Se acordă asistență juridică calificată parțial gratuită în litigii transfrontaliere în cazul în care persoana a cărei venit depășește salariul minim lunar pe țară cu mai mult de 30%, dacă aceasta dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru al instanței.</i></p> <p>Această completare se va aplica cu condiția că beneficiarul dovedește că nu poate achita cheltuielile de asistență juridică din cauza diferențelor de cost al vieții din statul membru în care își are domiciliul și statul membru al instanței.</p>

<p>(5) Asistența judiciară poate să nu fie acordată solicitantului în cazul în care acesta are, în respectivul caz, un acces efectiv la alte mecanisme prin care sunt suportate cheltuielile de judecată menționate la articolul 3 alineatul (2).</p>			<p>Legea nr. 198/2007 stipulează în articolul 24 temeiurile de refuz de acordare a asistenței juridice calificate.</p> <p>Directiva nu specifică care ar fi alte mecanisme prin care ar putea fi suportate cheltuielile de judecată. Dacă aceste mecanisme nu se încadrează în litera c) din alineatul (1¹) al articolului 24, atunci pentru transpunerea Directivei, Legea nr. 198/2007 se completează cu un nou articol care reglementează temeiurile de refuz. Temeiul din norma respectivă a Directivei se reflectă la litera f) a articolului 36, cu următorul conținut: <i>“f) în litigii transfrontaliere, solicitantul, are acces efectiv la alte mecanisme prin care sunt suportate cheltuielile de asistență juridică.”</i></p>
<p>Articolul 6. Condiții privind fondul litigiilor</p> <p>(1) Statele membre pot dispune ca cererile de asistență judiciară privind acțiuni care par a fi în mod evident neîntemeiate să poată fi respinse de autoritățile competente.</p> <p>(2) În cazul în care se oferă consiliere în faza precontencioasă, acordarea de asistență judiciară suplimentară poate fi refuzată sau poate înceta din motive privind temeinicia cauzei, cu condiția ca accesul la justiție să fie garantat.</p>	<p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36²¹. Temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice în cauze ce țin de competența instanței din Republica Moldova și de transmitere a cererii acordare a asistenței juridice într-un alt stat membru</p>		<p>Art. 24 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 198/2007 prevede ca temei de refuz de acordare a asistenței juridice situația când cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale. Însă nu specifică dacă urmare a lezării onoarei, demnității și reputației profesionale solicitantul a suferit sau nu un prejudiciu material sau financiar.</p> <p>Art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 198/2007 prevede doar activitatea comercială a solicitantului, nu și alte activități ale acestuia în calitate de lucrător care desfășoară o activitate independentă (întreprinzător individual, deținător de patentă).</p> <p>Pentru a transpune prevederile Directivei, se completează Legea nr. 298/2007 cu un nou articol 3621 cu următorul conținut:</p>

<p>(3) Atunci când iau o hotărâre privind temeinicia unei cereri și fără a aduce atingere articolului 5, statele membre țin cont de importanța respectivei cauze pentru solicitant, dar pot lua în considerare și natura cauzei în cazul în care solicitantul pretinde daune-interese pentru atingere adusă reputației sale, în condițiile în care acesta nu a suferit nici un prejudiciu material sau financiar, sau în cazul în care este vorba de o revendicare ce decurge direct din activitățile comerciale ale solicitantului sau din activitățile acestuia în calitate de lucrător care desfășoară o activitate independentă.</p>	<p>1) Persoanelor specificate în prezentul capitol nu li se acordă asistență juridică dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cererea de acordare a asistenței juridice este vădit neîntemeiată. La aprecierea temeiniciei cererii, este analizată inclusiv baza legală și importanța cauzei pentru solicitant; b) nu dispun de dreptul pentru a cărui apărare solicită asistență juridică, fapt ce rezultă din documentele prezentate; c) au posibilitatea să acopere integral cheltuielile de acordare a serviciilor juridice din contul patrimoniului lor, cu excepția bunurilor care, conform legislației în vigoare, nu pot fi urmărite; d) cererea de acordare reiese din activitatea comercială a solicitantului și din activitățile acestuia în calitate de lucrător care desfășoară o activitate independentă; e) cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale în condițiile în care acesta nu a suferit nici un prejudiciu material sau financiar; 		<p>„Articolul 36²¹. Temeiurile refuzului de acordare a asistenței juridice în cauze ce țin de competența instanței din Republica Moldova și de transmitere a cererii acordare a asistenței juridice într-un alt stat membru</p> <p>(1) Persoanelor specificate în prezentul capitol nu li se acordă asistență juridică dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cererea de acordare a asistenței juridice este vădit neîntemeiată. La aprecierea temeiniciei cererii, este analizată inclusiv baza legală și importanța cauzei pentru solicitant; b) nu dispun de dreptul pentru a cărui apărare solicită asistență juridică, fapt ce rezultă din documentele prezentate; c) au posibilitatea să acopere integral cheltuielile de acordare a serviciilor juridice din contul patrimoniului lor, cu excepția bunurilor care, conform legislației în vigoare, nu pot fi urmărite; d) cererea de acordare reiese din activitatea comercială a solicitantului și din activitățile acestuia în calitate de lucrător care desfășoară o activitate independentă; e) cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale în condițiile în care acesta nu a suferit nici un prejudiciu material sau financiar;
--	--	--	--

	<p>f) solicitantul deja beneficiază în aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract;</p> <p>g) solicitantul, are acces efectiv la alte mecanisme prin care sunt suportate cheltuielile de asistență juridică.</p>		<p>f) solicitantul deja beneficiază în aceeași cauză de asistență juridică calificată garantată de stat sau de asistență juridică acordată de un avocat în bază de contract;</p> <p>g) solicitantul, are acces efectiv la alte mecanisme prin care sunt suportate cheltuielile de asistență juridică.”</p>
<p>Articolul 7. Cheltuieli legate de caracterul transfrontalier al unui litigiu</p> <p>Asistența judiciară acordată în statul membru al instanței acoperă următoarele cheltuieli direct legate de natura transfrontalieră a litigiului:</p> <p>(a) interpretare;</p> <p>(b) traducerea documentelor solicitate de instanță sau de autoritatea competentă și prezentate de beneficiar, care sunt necesare pentru soluționarea litigiului și</p>			<p>Legea nr. 198/2007 nu acoperă acordarea acestor forme de asistență și cheltuieli.</p> <p>Aceste cheltuieli de judecată vor fi transpuse în alte legi, precum: Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Legea taxei de stat, Codul de executare.</p>

<p>(c) cheltuielile de deplasare pe care solicitantul trebuie să le suporte atunci când prezența fizică la ședințe a persoanelor care trebuie să susțină cauza solicitantului este impusă de legislație sau de instanța din statul membru respectiv și atunci când instanța hotărăște că nu există nici o altă posibilitate ca respectivele persoane să fie ascultate în mod corespunzător.</p>			
<p>Articolul 8. Cheltuieli suportate de statul membru în care se află domiciliul sau reședința obișnuită</p> <p>Statul membru în care solicitantul asistenței judiciare își are domiciliul sau reședința obișnuită acordă asistență judiciară, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (2), necesară pentru a acoperi:</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁸ cu următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁸. Acordarea asistenței juridice în vederea obținerii de asistență juridică în statul membru în care se află instanța care va examina cauza sau se execută hotărârea</p>		<p>Legea nr. 198/2007 deja prevede ca formă de asistență juridică garantată de stat furnizare de informații, prin consultații și explicații în probleme juridice (articolul 7) într-o instanță din Republica Moldova.</p> <p>Directiva stabilește modalitatea de acordarea asistenței juridice în vederea obținerii de asistență juridică în statul membru în care se află instanța care va examina cauza sau se execută hotărârea. Directiva acordă dreptul persoanelor care au domiciliul în Republica Moldova să primească asistență juridică și consiliere în Republica Moldova pentru a se adresa instanței dintr-un alt stat membru în care se va judeca cauza. Asistența se acordă până când cererea este primită în statul membru al instanței.</p>

	<p>(1) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini sau apatrizii cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova beneficiază de asistență juridică sau consultanță prevăzută în condițiile prezentei legi în vederea obținerii asistenței juridice în cauze de competența instanței unui alt stat membru sau pentru executarea unei hotărâri pe teritoriul unui alt stat membru în condițiile prevăzute de legea acelu stat.</p> <p>(2) Oficiile teritoriale asistă solicitantul la completarea cererii conform formularului tip prevăzut la art. 3619.</p> <p>(3) Ministerul Justiției asigură traducerea cererii și a documentelor anexate necesare.</p>		<p>Pentru a transpune Directiva, se completează Legea nr. 198/2007 cu un nou articol cu următorul conținut:</p> <p>“Articolul 36¹⁸. Acordarea asistenței juridice în vederea obținerii de asistență juridică în statul membru în care se află instanța care va examina cauza sau se execută hotărârea</p> <p>(1) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini sau apatrizii cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova beneficiază de asistență juridică sau consultanță prevăzută în condițiile prezentei legi în vederea obținerii asistenței juridice în cauze de competența instanței unui alt stat membru sau pentru executarea unei hotărâri pe teritoriul unui alt stat membru în condițiile prevăzute de legea acelu stat.</p> <p>(2) Oficiile teritoriale asistă solicitantul la completarea cererii conform formularului tip prevăzut la art. 3619.</p> <p>(3) Ministerul Justiției asigură traducerea cererii și a documentelor anexate necesare.”</p>
<p>(a) cheltuielile privind pentru asistența acordată de un avocat local sau de orice altă persoană autorizată de actele cu putere de lege să acorde consiliere juridică, efectuate în statul membru respectiv până când cererea de asistență judiciară, în conformitate cu prezenta directivă, este primită în statul membru al instanței;</p>			

<p>(b) traducerea cererii și a documentelor anexate necesare, atunci când cererea este depusă la autoritățile statului membru respectiv.</p>			
<p>Articolul 9. Continuitatea asistenței judiciare</p> <p>(1) Asistența judiciară continuă să fie acordată beneficiarilor, în tot sau în parte, pentru a acoperi cheltuielile efectuate pentru a obține executarea hotărârii în statul membru al instanței.</p> <p>(2) Un beneficiar care a primit asistență judiciară în statul membru al instanței primește asistența judiciară prevăzută de legislația statului membru în care se solicită recunoașterea sau executarea hotărârii.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează noțiunea asistență juridică calificată din articolul 2 după cum urmează:</p> <p><i>asistență juridică calificată</i> - acordare a serviciilor juridice de consultanță, reprezentare și/sau apărare în organele de urmărire penală, în instanțele judecătorești pe cauze penale, contravenționale, civile sau de contencios administrativ, inclusiv pentru executarea hotărârilor judecătorești, reprezentare în fața autorităților administrației publice.</p>		<p>Pentru transpunerea directivei, noțiunea asistență juridică calificată din articolul 2 urmează a fi completat după cum urmează:</p> <p>asistență juridică calificată – acordare a serviciilor juridice de consultanță, reprezentare și/sau apărare în organele de urmărire penală, în instanțele judecătorești pe cauze penale, contravenționale, civile sau de contencios administrativ, inclusiv pentru executarea hotărârilor judecătorești, reprezentare în fața autorităților administrației publice.</p>
<p>(3) Asistența judiciară continuă să fie pusă la dispoziție în cazul exercitării unei căi de atac de către beneficiar sau împotriva acestuia, sub rezerva articolelor 5 și 6.</p>			<p>Articolul 7 din Legea nr. 198/2007 reglementează ca formă de asistență juridică apărare și reprezentare a intereselor persoanei în cadrul procesului civil. Legea nu delimitează fazele procesului, respectiv, se acordă asistența juridică inclusiv pentru căile de atac, dacă persoana întrunește condițiile prevăzute de lege pentru obținerea asistenței în continuare.</p>

<p>(4) Statele membre pot adopta dispoziții privind reexaminarea cererii în orice fază a procedurii din motivele expuse la articolul 3 alineatele (3) și (5), articolul 5 și articolul 6, inclusiv procedurile menționate la alineatele (1)-(3) din prezentul articol.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁷ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁷. Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în litigii transfrontaliere</p> <p>(2) Prevederile art. 23, ale art. 23¹ și ale art. 36⁸ se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice calificate și serviciilor de mediere.</p>		<p>Directiva autorizează statele membre să revizuiască în orice moment al procedurii situația financiară a solicitantului.</p> <p>Legea nr. 198/2007 reglementează în articolul 23 și 231 condițiile și modalitatea de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice, prevederi care se aplică și litigiilor transfrontaliere (conform noului articol 36).</p> <p>Pentru transpunerea Directivei, Legea nr. 198/2007 se completează cu articolul 36¹⁷ cu următorul conținut: "Restituirea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în litigii transfrontaliere (2) Prevederile art. 23, ale art. 23¹ și ale art. 36⁸ se aplică în mod corespunzător și în cazul recuperării cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice calificate și serviciilor de mediere."</p>
<p>Articolul 10. Proceduri extrajudiciare</p> <p>De asemenea, asistența judiciară se extinde asupra procedurilor extrajudiciare, în condițiile definite de prezenta directivă, atunci când legislația impune recurgerea la astfel de proceduri sau o instanță trimite părțile la o astfel de procedură.</p>			<p>Medierea este una din formele de asistență juridică garantată de stat prevăzută de Legea nr.198/2007.</p> <p>Codul de procedură civilă al Republicii Moldova stabilește în articolul 267 temeiurile scoaterii cererii de pe rol. Astfel, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: a) reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.</p> <p>Astfel, într-un proces civil în fața unei instanțe din Republica Moldova, persoana beneficiază de mediere într-un litigiu transfrontalier potrivit art. 36¹⁴ din Legea nr.198/2007, inclusiv în litigiile în care medierea este o procedură prealabilă obligatorie.</p>

<p>Articolul 11. Acte autentice</p> <p>Asistența judiciară se acordă pentru executarea actelor autentice într-un alt stat membru, în condițiile definite de prezenta directivă.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁴ următorul conținut:</p> <p>Capitolul IV². ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN LITIGII TRANSFRONTALIERE</p> <p>Articolul 36¹⁴. Formele de asistență juridică garantată de stat în litigii transfrontaliere</p> <p>(1) Asistența juridică acordată persoanelor menționate la art.6 alin. 21 în conformitate cu prezentul capitol include în afară de formele de asistență prevăzute la art. 7 lit. a), b), c), e1), g), i) și:</p> <p>a) <i>apărare și reprezentare a intereselor persoanei pentru executarea actelor autentice într-un alt stat membru.</i></p>		
<p>Articolul 12. Autoritatea care acordă asistența judiciară</p> <p>Asistența judiciară se acordă sau se refuză de către autoritatea competentă a statului membru al instanței, fără a aduce atingere articolului 8</p>			<p>Articolul 26 alineatul 4 din Legea nr. 198/2007 stabilește autoritatea competentă să decidă asupra acordării asistenței juridice în litigii ce țin de competența autorităților din Republica Moldova. Alineatul 4 prevede competența Oficiului teritorial în deciderea acordării sau refuzului asistenței juridice în cauze civile.</p>
<p>Articolul 13. Depunerea și transmiterea cererilor de asistență judiciară</p> <p>1) Cererile de asistență judiciară pot fi depuse fie:</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁹ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁹. Înaintarea și transmiterea cererii de asistență juridică în litigii transfrontaliere</p>		

<p>(a) la autoritatea competentă a statului membru în care solicitantul își are domiciliul sau reședința obișnuită (autoritatea expeditoare), fie</p> <p>(b) la autoritatea competentă a statului membru al instanței sau a statului membru în care hotărârea trebuie executată (autoritatea primitoare);</p> <p>(2) Cererile de asistență judiciară se completează, iar documentele anexate se traduc în:</p> <p>(a) limba oficială sau una dintre limbile statului membru al autorității primitive competente, ce corespunde uneia din limbile instituțiilor Comunității sau</p> <p>(b) o altă limbă pe care statul membru respectiv a indicat că poate să o accepte în conformitate cu articolul 14 alineatul (3).</p>	<p>(1) Cererea de acordare a asistenței juridice completată de cetățeni ai unui stat membru sau de persoane care au domiciliul în unul dintre aceste state, altul decât Republica Moldova, se înaintează fie:</p> <p>a) prin intermediul autorității competente din raza teritorială în care solicitantul își are domiciliul;</p> <p>b) fie direct către Oficiul teritorial sau instanța competentă să examineze cauza sau să fie executată hotărârea.</p> <p>(2) Prevederile art. 25 alin. (3-4) și art. 364 se aplică în mod corespunzător cererii de acordare a asistenței juridice în litigiu transfrontalier.</p> <p>(4) Cererea și documentele anexate se formulează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în limba oficială a statului membru în care va fi expediată cererea și va fi examinată cauza sau executată hotărârea; - în una dintre limbile acelui stat ce corespunde uneia din limbile instituțiilor Comunității; - într-una din limbile acceptate de statul membru solicitat potrivit Directivei (CE) 8/2003. 		

<p>(3) Autoritățile expeditoare competente pot hotărî să refuze transmiterea unei cereri în cazul în care aceasta este în mod evident:</p> <p>(a) neîntemeiată sau</p> <p>(b) în afara domeniului de aplicare a prezentei directive.</p> <p>Condițiile menționate la articolul 15 alineatele (2) și (3) se aplică acestor decizii.</p>	<p>(2) Oficiul teritorial poate refuza transmiterea cererii de acordare a asistenței juridice într-un alt stat membru în care va fi examinată cauza, executată hotărârea, dacă:</p> <p>a) cererea este vădit neîntemeiată, sau</p> <p>b) excede domeniul de aplicare a Directivei nr. 2003/8 CE.</p>		<p>Oficiul teritorial poate refuza transmiterea cererii de acordare a asistenței juridice către statul în care va fi examinată cauza, executată hotărârea.</p> <p>Pentru a transpune Directiva, Legea nr. 198/2007 se va completa la articolul 3621 cu un nou alineat:</p> <p><i>„(2) Oficiul teritorial poate refuza transmiterea cererii de acordare a asistenței juridice într-un alt stat membru în care va fi examinată cauza, executată hotărârea, dacă:</i></p> <p>a) <i>cererea este vădit neîntemeiată, sau</i></p> <p>b) <i>excede domeniul de aplicare a Directivei nr. 2003/8 CE. „</i></p>
<p>4) Autoritatea expeditoare competentă asistă solicitantul, asigurându-se ca cererea să fie însoțită de toate documentele anexate despre care știe că sunt solicitate pentru ca cererea să fie tratată.</p> <p>De asemenea, aceasta asistă solicitantul în furnizarea oricărei traduceri necesare a documentelor anexate, în conformitate cu articolul 8 litera (b).</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează articolul 14 alin. (1) cu lit. b1) cu următorul conținut:</p> <p>b¹) examinarea cererilor și documentelor prezentate de solicitantii de asistență juridică în litigii transfrontaliere, cu domiciliul în Republica Moldova, decizia asupra transmiterii cererilor către statul membru în care se va examina cauza, executată hotărârea.</p>		<p>Traducerea se referă atât la cererile care vin din alte state membre și urmează a fi examinate în Republica Moldova, cât și cele care urmează a fi transmise în alte state membre în care se va examina cauza sau executată hotărârea.</p>

<p>Autoritatea expeditoare competentă transmite cererea autorității primitoare competente din celălalt stat membru în termen de 15 zile de la primirea cererii completate în mod corespunzător întruna dintre limbile menționate la alineatul (2), precum și a documentelor anexate traduse, în cazul în care este necesar, într-una dintre limbile respective.</p>	<p>b²) examinarea cererilor și documentelor prezentate de solicitanții de asistență juridică prevăzuți la art. 6 alin. (21).</p> <p>Legea nr. 198/2007: Se completează articolul 9 cu lit. d1) cu următorul conținut:</p> <p>d¹) asigură traducerea cererilor și documentelor prezentate de solicitanții de asistență juridică în litigii transfrontaliere, precum și transmiterea cererilor către statul membru în care se va examina cauza, executa hotărârea.</p> <p>Legea nr. 198/2007: Se completează cu Capitolul IV2 cu articolul 3618 cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁸. Acordarea asistenței juridice în vederea obținerii de asistență juridică în statul membru în care se află instanța care va examina cauza sau se execută hotărârea</p> <p>(1) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini sau apatrizii cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova beneficiază de asistență juridică sau consultanță prevăzută în condițiile prezentei legi în vederea obținerii asistenței juridice în cauze de competența instanței unui alt stat membru sau pentru executarea unei hotărâri pe teritoriul unui alt stat membru în condițiile prevăzute de legea aceluia stat.</p>		
---	---	--	--

	<p>(2) Oficiul teritorial, asistă solicitantul, asigurându-se că cererea, completată conform formularului tip, să fie însoțită de toate documentele necesare solicitate de autoritatea competentă a statului în care va fi expediată cererea.</p> <p>(3) Ministerul Justiției asigură traducerea cererii și a documentelor anexate necesare.</p> <p>(4) Oficiul teritorial, prin intermediul Ministerului Justiției transmite cererea autorității primitoare competente din celălalt stat membru în termen de 15 zile de la primirea cererii și a anexelor completate în mod corespunzător</p>		
<p>(5) Documentele transmise în conformitate cu prezenta directivă sunt exonerate de legalizare sau de orice formalitate echivalentă.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁹ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁹. Înaintarea și transmiterea cererii de asistență juridică în litigii transfrontaliere</p> <p>(5) Cererea și documentele anexate la cerere transmise sau primite în conformitate cu prevederile prezentului capitol sunt scutite de legalizare, apostilare sau orice altă formalitate echivalentă.</p>		

<p>(6) Statele membre nu au dreptul să perceapă nici o taxă pentru serviciile prestate în conformitate cu alineatul (4). Statele membre în care solicitantul asistenței judiciare își are domiciliul sau reședința obișnuită pot dispune ca acesta să ramburseze cheltuielile de traducere efectuate de autoritatea expeditoare competentă în cazul în care cererea de asistență judiciară este respinsă de autoritatea competentă.</p>	<p>Legea nr. 198/2007: Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 3618 cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁸. Înaintarea cererii de asistență juridică</p> <p>(5) În cazul în care cererea de asistență juridică garantată de stat formulată și transmisă în conformitate cu art. 3619 alin. (3) este respinsă de autoritatea competentă a statului membru care a primit cererea, solicitantul va rambursa cheltuielile de traducere efectuate de Ministerul Justiției.</p>		<p>Legea nr. 198/2007 nu prevede taxe pentru acordarea de consultații în vederea completării cererii de asistență juridică.</p>
<p>Articolul 14. Autoritățile competente și regimul lingvistic</p> <p>(1) Statele membre desemnează autoritatea competentă sau autoritățile competente să trimită (autoritățile expeditoare) și să primească (autoritățile primitoare) cererea.</p>	<p>Legea nr. 198/2007: Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁹ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁹. Înaintarea și transmiterea cererii de asistență juridică în litigii transfrontaliere</p> <p>(1) Cererea de acordare a asistenței juridice completată de cetățeni ai unui stat membru sau de persoane care au domiciliul în unul dintre aceste state, altul decât Republica Moldova, se înaintează fie:</p> <p>a) prin intermediul autorității competente din raza teritorială în care solicitantul își are domiciliul;</p>		<p>Autoritatea primitoare în RM va fi OT sau instanța de judecată competentă să examineze cauza</p> <p>Autoritatea expeditoare în RM va fi OT prin intermediul Ministerului Justiției</p>

	<p>b) fie direct către Oficiul teritorial sau instanța competentă să examineze cauza sau să fie executată hotărârea.</p> <p>(2) Prevederile art. 25 alin. (3-4) și art. 364 se aplică în mod corespunzător cererii de acordare a asistenței juridice în litigiu transfrontalier.</p> <p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁸ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁸. Acordarea asistenței juridice în vederea obținerii de asistență juridică în statul membru în care se află instanța care va examina cauza sau se execută hotărârea</p> <p>(1) Ministerul Justiției asigură traducerea cererii și a documentelor anexate necesare.</p> <p>(2) Oficiul teritorial, prin intermediul Ministerului Justiției transmite cererea autorității primitoare competente din celălalt stat membru în termen de 15 zile de la primirea cererii și a anexelor completate în mod corespunzător.</p>		
--	---	--	--

<p>(2) Fiecare stat membru pune la dispoziția Comisiei următoarele informații:</p> <ul style="list-style-type: none"> — denumirile și adresele autorităților expeditoare sau primitoare competente menționate la alineatul (1); — razele teritoriale aflate în competența acestora; — mijloacele de care dispun pentru a primi cererea și — limbile care pot fi utilizate pentru completarea cererii. 			Nu necesită transpunere
<p>(3) Statele membre notifică Comisiei limba (limbile) oficială (oficiale) ale instituțiilor Comunității, alta (altele) decât propria limbă, pe care autoritatea primitoare competentă o (le) acceptă pentru completarea cererilor de asistență judiciară pe care le primește în conformitate cu prezenta directivă.</p>			Nu necesită transpunere
<p>(4) Statele membre comunică Comisiei informațiile menționate la alineatele (2) și (3) până la 30 noiembrie 2004. Orice modificare ulterioară a acestor informații se notifică Comisiei în cel mult două luni de la intrarea în vigoare a modificării în statul membru respectiv.</p>			Nu necesită transpunere

<p>(5) Informațiile menționate la alineatele (2) și (3) se publică în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.</p>			<p>Nu necesită transpunere.</p>
<p>Articolul 15. Tratarea cererilor</p> <p>(1) Autoritățile naționale competente să se pronunțe cu privire la cererile de asistență judiciară se asigură că solicitantul este pe deplin informat în legătură cu stadiul tratării cererii.</p> <p>(2) În cazul respingerii cererii, în tot sau în parte, se indică motivele respingerii.</p> <p>(3) Statele membre adoptă dispoziții pentru a revizui sau ataca hotărârile de respingere a cererilor de asistență judiciară. Statele membre pot să prevadă o excepție în cazurile în care cererea de asistență judiciară este respinsă de o instanță a cărei hotărâre pe fond nu poate face obiectul unei căi de atac potrivit dreptului intern sau în fața unei instanțe superioare.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36²⁰ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36²⁰. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate și a serviciilor de mediere</p> <p>(1) Oficiul teritorial, după primirea cererii înaintate conform prezentului capitol, decide acordarea sau refuzul acordării asistenței juridice.</p> <p>(2) Prevederile art. 27 și art. 366 se aplică în mod corespunzător și deciziei de acordarea asistenței juridice calificate și a serviciilor de mediere .</p> <p>(3)Refuzul de acordare a asistenței juridice calificate și de mediere în tot sau în parte trebuie să fie motivat și poate fi contestat direct în instanța de judecată, în conformitate cu Codul administrativ al Republicii Moldova, fără respectarea procedurii prealabile.</p>		<p>Articolul 15 din Directivă stabilește ce se întâmplă cu cererea după ce a fost primită în statul în care va fi examinată cererea sau executată hotărârea.</p> <p>Legea nr. 198/2007 prevede în articolul 27 și articolul 366 menționarea în decizie a motivelor de refuz. Pentru a fi aplicabile și litigiului transfrontalier, articolul 36 se completează cu alin. (2) cu următorul conținut: „ Prevederile art. 27 și art. 36⁶ se aplică în mod corespunzător și deciziei de acordarea asistenței juridice calificate și a serviciilor de mediere „.</p> <p>Articolul 36²⁰ se completează cu alineatul 3 cu următorul conținut:</p> <p>„Refuzul de acordare a asistenței juridice calificate și de mediere în tot sau în parte trebuie să fie motivat și poate fi contestat direct în instanța de judecată, în conformitate cu Codul administrativ al Republicii Moldova, fără respectarea procedurii prealabile.”</p> <p>Codul de procedură civilă al Republicii Moldova reglementează procedura și condițiile de consultare a materialelor dosarului în procesul civil.</p>

<p>(4) În cazul în care căile de atac împotriva unei hotărâri prin care se respinge sau încetează asistența judiciară în temeiul articolului 6 au un caracter administrativ, acestea pot întotdeauna, în ultimă instanță, să facă obiectul controlului judecătoresc.</p>			
<p>Articolul 16. Formular tip</p> <p>(1) Pentru a facilita transmiterea, se stabilește un formular tip pentru cererile de asistență judiciară și pentru transmiterea acestor cereri în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 17 alineatul (2).</p> <p>(2) Formularul tip pentru transmiterea cererilor de asistență judiciară se stabilește până la 30 mai 2003.</p> <p>Formularul tip pentru cererile de asistență judiciară se stabilește până la 30 noiembrie 2004.</p>	<p>Legea nr. 198/2007:</p> <p>Se completează cu Capitolul IV² cu articolul 36¹⁹ cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 36¹⁹. Înaintarea și transmiterea cererii de asistență juridică în litigii transfrontaliere</p> <p>(3) Cererea de acordarea a asistenței juridice și formularul de transmitere a cererii se întocmește după un formular tip anexat la Hotărârea CNAJGS.</p>		<p>Pentru solicitarea asistenței juridice garantate stat Directiva prevede un formulat tip de cerere special în litigii transfrontaliere, precum și un formular de însoțire a cererii pentru a fi transmis la autoritatea din statul în care se va examina cererea sau executată hotărârea.</p> <p>Legea nr. 198/2007 se completează cu articolul 36¹⁹ cu următorul conținut: „Cererea de acordarea a asistenței juridice și formularul de transmitere a cererii se întocmește după un formular tip anexat la Hotărârea CNAJGS.”</p> <p>Prin completarea articolului 36¹⁹ cu alineatul 3, Legea nr. 198/2007 stabilește că doar aceste formulare sunt aplicabile.</p> <p>Aceste formulare urmează a fi anexate fie la lege, fie la o hotărâre de Guvern sau la o hotărâre a CNAJGS. Pentru a urma mecanismul deja instituit în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, aceste formulare vor constitui anexe la o nouă hotărâre a CNAJGS.</p>

<p>Articolul 17. Comitet</p> <p>(1) Comisia este asistată de un comitet.</p> <p>(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 3 și 7 din Decizia 1999/468/CE.</p> <p>(3) Comitetul își adoptă propriul regulament de procedură.</p>			Nu necesită transpunere.
<p>Articolul 18. Informare</p> <p>Autoritățile naționale competente colaborează pentru a asigura informarea publicului larg și a specialiștilor cu privire la diferitele sisteme de asistență judiciară, în special prin intermediul Rețelei Judiciare Europene, înființată în conformitate cu Decizia 2001/470/CE.</p>			Nu necesită transpunere.
<p>Articolul 19. Dispoziții mai favorabile</p> <p>Prezenta directivă nu împiedică statele membre să adopte dispoziții mai favorabile pentru solicitanții și beneficiarii asistenței judiciare.</p>			Nu necesită transpunere.

Articolul 20. Relația cu alte instrumente

Prezenta directivă, în ceea ce privește relațiile dintre statele membre și cu privire la orice problemă căreia i se aplică, primează în fața dispozițiilor conținute în acordurile bilaterale și multilaterale încheiate de statele membre, inclusiv:

- (a) Acordul european privind transmiterea cererilor de asistență judiciară, semnat la Strasburg, la 27 ianuarie 1977, modificat prin Protocolul adițional la Acordul european privind transmiterea cererilor de asistență judiciară, semnat la Moscova, în 2001;
- (b) Convenția de la Haga, din 25 octombrie 1980 privind accesul internațional la justiție.

Se completează articolul 37 cu alineatul 6 cu următorul conținut:

“(6) Reglementările prezentei legi care transpun prevederile Directivei 2003/8/CE primează în fața dispozițiilor conținute în acordurile bilaterale și multilaterale încheiate de statele membre, inclusiv:

- (a) Acordul european privind transmiterea cererilor de asistență judiciară, semnat la Strasburg, la 27 ianuarie 1977, modificat prin Protocolul adițional la Acordul european privind transmiterea cererilor de asistență judiciară, semnat la Moscova, în 2001;
- (b) Convenția de la Haga, din 25 octombrie 1980 privind accesul internațional la justiție.”

<p>Articolul 21. Transpunerea în dreptul intern</p> <p>(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 30 noiembrie 2004, cu excepția articolului 3 alineatul (2) litera (a) pentru care transpunerea prezentei directive în dreptul intern are loc până la 30 mai 2006. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta. Când statele membre adoptă respectivele acte, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.</p> <p>(2) Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.</p>			Nu necesită transpunere
--	--	--	-------------------------

Articolul 22. Intrarea în vigoare Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.			Nu necesită transpunere
Articolul 23. Destinatari Prezenta directivă se adresează statelor membre în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.			Nu necesită transpunere